

indgaaer, bliver affattet, og med hvilken Aabenhjertighed der bliver talt; det ligger jo for, som den ærede Taler ganske rigtig kom til at berøre, at Erklæringen vil blive — jeg vil ikke sige sat paa Skruer, den bliver ikke skreven som en æret Taler i et foregaaende Møde sagde, saaledes som man forsigtig skriver et Skudsmaal for et Lyende, men den bliver affattet omgaaende, uden at gaae alvorligt ind paa Sagen. Denne Erklæring over Andragendet kommer til en samvittighedsfuld højere Embedsmand, der skal afgjøre Sagen. Han sender den tilbage og siger: I Anledning af den Sag forlanger jeg oplyst de og de Punkter; jeg forlanger din Ytring ikke blot om den Mand, der har indsendt Andragendet, men om de og de Forhold, om de og de Mænd paa Stedet; det forlanger jeg af Dig efter dit bedste Vidende. Her er altsaa Spørgsmaalet: Skal saa vedkommende Embedsmand sige: Jeg har faaet et Brev fra Ministeriet eller fra Amtmanden, hvori der paalægges mig at ytre mig om disse Ting, og derfor vil jeg meddele Dig ogsaa dette? Derom staaer Intet i Loven; altsaa maatte vi have en ny Lov derfor, og denne Lov skulde være af den Art, at Alle de, som stode udenfor, kunde kontrollere, hvilken Correspondence der fandt Sted mellem de forskjellige Instantser i Bestyrelsen, hvorigjennem et Andragende eller en Klage gik. Saa havde man det — aa nei, man havde det ikke endda; thi hvor mange Ting afgjøres ikke og forhandles ikke paa den for Administrationen bedste Maade mundtligt? hvormange Oplysninger blive ikke givne mundtligt? og er det ikke just aldeles nødvendigt? Hvorledes vil Sagen stille sig, naar den mig foresatte Minister kalder mig til sig og siger til mig: „Stig mig ærligt talt, hvad er din Mening om dette Anliggende? hvorledes stiller det sig for Dig, naar jeg gør Dig opmærksom paa det og det? Skal da ogsaa denne Samtale meddeles, eller skulle sige Samtaler aldrig føres? Skal heller ikke noget mundtligt Referat i Ministerierne finde Sted? Det er aldeles umuligt at gennemføre, hvad man her troer at kunne gennemføre, naar man ikke vil sige: Administrationen skal føres paa Gader og Torve, og

der maa ikke finde nogen Fortrolighed Sted der; der er endnu et andet Punkt, som jeg just som Embedsmand skal berøre. Man vil sørge for Embedsmændene, at de ikke skulle være misfjendte. Ja, derfor skulle Embedsmændene selv sørge, men Embedsmanden er ikke berettiget til saaledes alene at sørge for sin individuelle gode Stilling, at han derfor tilfidesætter, hvad han skylder Administrationen; han skal underkaste sig de Ubehageligheder, der følge med at være Embedsmand. Vi ere ikke Embedsmænd for blot at have det Behagelige; men Bestillingen paalægger Byrder, som vi skulle tage, og til disse hører det, at vi skulle afgive Erklæringer, og at vi ikke deri altid kunne sige, hvad der er Folk behageligt. Man siger, at der er Autoriteter og Embedsmand, der have erklæret, at de ville lade enhver Erklæring, som de afgive over Andragender og Klager, komme til Vedkommendes Kundskab. Jeg har stor Tvivl om, hvorvidt en Embedsmand er berettiget til at give en saadan Erklæring. Jeg troer aldeles ikke, at Embedsmanden, i det Ringeste efter vor nuværende Lovgivning, er berettiget til, for at tilvinde sig den Anseelse at være en aaben og redelig Mand, derfor at bryde det Tillidsforhold, hvori han som uderordnet Embedsmand er stillet til sine Foresatte. Der er mange Tilfælde, hvor der aldeles Intet er i Beten for, at han meddeler sine Erklæringer til de Vedkommende; men et saadant ubetinget Løfte om at ville meddele Andre, hvad han efter sine Foresattes Forlangende yttre til disse, det anseer jeg ham for uberettiget til at give. Det er en væsentlig Side af Sagen, som jeg her søger at gøre opmærksom paa, det nemlig, at her er ikke Tale om blot at forlange Noget af Embedsmanden, som han kan og bør opfylde, og som det maa være ham behageligt at opfylde; men her er Spørgsmaal om den Forpligtelse, som den enkelte Embedsmand har ligeoverfor Administrationen, en Forpligtelse, som man ikke letfindig skal løse Embedsmændene fra. Jeg troer, at i de allerfleste Tilfælde kunne Erklæringerne meddeles Enhver; thi i de fleste Tilfælde har Meddelelsen ingen Betydning, idet Enhver forveien veed, hvad der staaer i dem; men der